

Bergen 16.sept 2010

Høringsmerknad til rapporten "Prosesskartlegging av bedriftsetablering"

Business Region Bergen ved Etablerersenteret tillater seg å komme med noen merknader til Rambøll Management Consulting AS sin rapport "Prosesskartlegging av bedriftsetablering".

Business Region Bergen er eid av 20 kommuner i Hordaland inklusiv Hordaland fylkeskommune, og har som oppgave å drive næringsutvikling innen prioriterte områder. Business Region Bergen har gjennom sitt Etablerersenter lang erfaring i møte med etablerere og bedrifter i Bergensregionen. De ansatte på senteret kommer fra Næringssekson i Bergen kommune som opprettet servicekontor for næringslivet i 1998 basert på erfaringer fra Næringssetaten i Oslo kommune. Etablerersenteret skal gi etablerere og bedrifter en spisset informasjon tilpasset den enkeltes næring og behov.

Rapporten er grundig og gir et bredt bilde av hvilke utfordringer og forslag til forbedring for oppstart av bedrifter i Norge.

Prosesskartleggingen peker på flere utfordringer etablererne har knyttet til rammebetingelser i regelverket. Business Region Bergen mener det vil være forbedringspotensial i å se på regelverk i tiden framover. I møte med etablerere fra et bredt spekter av bransjer viser det seg at et rigid regelverk ofte er en større utfordring enn det å etablere og registrere selve bedriften.

I merknadene illustreres utfordringer ved rammebetingelsene gjennom to eksempler hentet fra regler rundt selskapsformer (1.) og NAV sin ordning med "næringsfaglig vurdering av etablererplaner" (2.):

1. Etablerersenteret erfarer at det reises spørsmål om "urettferdighet" mellom de ulike selskapsformene knyttet til kapitalkrav og revisjonsplikt, ansvar, samt rettigheter knyttet til sykepenges. At mange bedrifter velger å opprette NUF kan være en "nødløsning" i en utviklingsfase av bedriften. Konsekvensen av å velge denne typen selskapsform er at bedriftene får problemer med finansiering, og da spesielt knyttet til lån fra private banker. Senteret erfarer at enkelte NUF bedrifter møter skepsis fra kunder når de skal inngå kontrakter. Dette kan ha en direkte følge av Skatteetaten sitt fokus på bedrifters pengeplassering i utland.

2. NAV sin ordning med "dagpenger under etablering av egen bedrift" og "Næringsfaglig vurdering av etablererplaner". Etablerer som går på dagpenger er "heldige" når de kan motta oppholdsutgifter under etablering av bedriften. De kan søke om en utviklingsfase på inntil 6 mnd., og en påfølgende oppstartfase på 3 måneder. De skal utvikle bedriften og forretningsplan i utviklingsfasen, ikke tjene penger. Forretningsplan er ikke en linjær prosess. I en markedsundersøkelse (som er en del av forretningsplanen) kan man oppnå å få kunder. Spørsmålet blir om man skal sette kunden på "vent" og fakturere først etter oppstart? Skal etablereren følge regelverket skal *all type jobb* inn mot kunder meldes inn (på meldekort) og føres til fratrukk i dagpenger selv om etablerer ikke har fakturerbare timer.

Brukernes behov

Regelverk, eller rammebetingelser blir i stor grad presentert i brosjyrer og på offentlige nettsider med konkret informasjon om hvilke oppgaver den enkelte etat har ansvar for, men ikke etter primærbehovene til etablerer eller bedrift. Her vil kommunikasjonen til brukerne ha et stort forbedringspotensiale.

I Norge er det mange kontorer og instanser som har hjelpefunksjoner knyttet til etablererinformasjon. Til eksempel har Bergensregionen 7 ulike "tiltakskontor" som er opprettet av kommuner med ulike formål rettet mot næringslivet. Til eksempel er det på fylkesnivå trepartsamarbeid mellom fylkeskommune, Innovasjon Norge og Fylkesmannen sin Landbruksavdeling ført til samlet informasjon på nettsiden; Kom-an.no, (Rogaland har Skape.no, Sogn og fjordane har driftig.no, og Møre og Romsdal har hoppid.no for å nevne noen).

Et søk på nettsiden Altinn.no viser at det er mange forvaltningsorgan som formidler til dels generell informasjon på vegne av ulike aktører. Et sitat fra nettsiden illustrerer dette:

"Hvor kan jeg få veiledning?"

Ingen kan gi deg noe sikkert svar på om bedriften din vil klare seg. Men fylkeskommunen eller kommunen kan hjelpe deg å vurdere forretningsideen i forhold til lovverket, og du kan få råd om finansiering. Vanligvis vil myndighetene bare informere om hvilke formelle krav som gjelder, mens du må bruke private bedrifter for å få konkrete råd om hva det er lurt å gjøre for akkurat deg.

Framfor alt bør du snakke med dem du vil være avhengig av når du starter; bankforbindelse, leverandører, revisor og kanskje en advokat.

I bokhandelen finner du en god del litteratur fra private forlag om å starte egen bedrift. Det finnes også mange relevante internettsider. På nettstedet Bedin finner du blant annet guider og dokumentmaler for etableringsfasen, og bedriftshjelp.no gir deg oversikten over offentlige støtteordninger, blant annet om lån og tilskudd".

Kommentar til Forslag om videre arbeid i rapporten, punkt 9.1 Kommunikasjon

Skal det offentlige lykkes i informasjonsformidling til etablerere og gründere må man ta i bruk formidling ved hjelp av flytskjema eller prosesskart på nett **basert på brukernes behov**. Etablerersenteret benytter i stor grad nettstedet bedin.no og har erfart at bedriftene må ha innsikt i begrepsbruk for å kunne finne fram til riktig informasjon. En visualisert prosess er pedagogisk mer oversiktlig og kan beskrive rekkefølgen av regler etc. når en etablerer skal starte og drive bedrift.

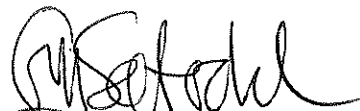
Brosjyrematerialet som utgis fra Altinn.no "Spør Altinn før du starter bedrift" og "Spør Altinn når du driver bedrift" gir god innsikt i rammebetingelser. Utfordringen til denne type informasjonsformidling er at veien mot en etablering av bedrift ikke beskrives i en *tidslinje*; "hvor skal jeg starte først, og hvilke offentlige instanser skal jeg kontakte når"? I praksis betyr dette; når skal etablereren endre skattekortet sitt? Før eller etter registrering av bedriften? Når skal etablereren registreres i merverdiavgiftsmantallet for å nevne noe.

I Bergensregionen er det utarbeidet en strategisk næringsplan for 2010-2014. Et av de anbefalte tiltakene i planen retter søkelys mot rammevilkår og næringsvennlig offentlig sektor. Næringslivet er opptatt av at det offentlige tjenestetilbudet på tvers av regionens kommuner er mest mulig sømløst, effektivt og forutsigbart. Kommunene ser muligheten for bedre kvalitet og mindre kostnadskrevenende tjenester gjennom samarbeidsløsninger. Et av tiltakene er å utvikle best praksis knyttet til Smartkommunekonseptet som blant annet Greater Stavanger arbeider med.

Med utgangspunkt i brukernes behov og vår erfaring bidrar gjerne Business Region Bergen overfor departementet i eventuelt videre arbeid.

Med vennlig hilsen
Business Region Bergen

Asbjørn Algrøy
Administrerende direktør
(sign.)

Gry Sæterdal
Leder Etablerersenteret